

**ZO WERDEN
WIJ WERELD
KAMPIOEN**

PATRICK BERNHART — JOOST HOUTMAN

ZO WERDEN WIJ WERELD KAMPIOEN

Manteau

© 2022 Patrick Bernhart & Joost Houtman
© 2022 Uitgeverij Manteau / WPC Uitgevers België nv,
Mechelsesteenweg 203, B-2018 Antwerpen
www.manteau.be
info@manteau.be

Vertegenwoordiging in Nederland:
Singel 262, 1016 AC Amsterdam
Postbus 3879, 1001 AR Amsterdam

Omslagontwerp: Make-up
Opmaak binnenwerk: Armée de Verre

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 223 2972 6
D/2014/0034/223
NUR 300/480

INHOUD

1	Proloog	9
2	Ivoorkust	18
3	Brazilië	33
4	De voorbereiding	51
5	Algerije	68
6	Rusland	84
7	Zuid-Korea	102
8	Achtste finale	121
9	Kwartfinale	140
10	Halve finale	160
11	Finale	181
12	Epiloog	210
13	Verantwoording	215
14	Geraadpleegde bronnen	218

Voor Marc

‘Niets is onmogelijk voor hen die willen.’

PROLOOG

Marc Wilmots stroopte zijn mouwen op. Hij keek naar buiten door het raam van de bus. Die nam gezwind de hobbels op weg naar het Maracanãstadion in Rio de Janeiro. Wilmots registreerde niet wat hij zag. Hij was in gedachten verzonken. De coach dacht na over hoe hij het Belgisch team zou toespreken. Nog een kwartier. De langere wedstrijdbespreking had hij de dag ervoor al gehouden. Straks, in de kleedkamer, moest het gaan over inzet, doorzettingsvermogen, teamwork en respect. Wilmots keek op zijn horloge: het was zondag 13 juli 2014, 13 uur plaatselijke tijd. Het was de dag van de finale van het wk voetbal.

Stefan Van Loock, hoofd Communicatie en woordvoerder van de KBVB, zuchtte. Het was zijn vierde jaar bij de voetbalbond, maar een leven lang sportjournalistiek gooi je niet zomaar weg. Hij begreep maar al te goed waarom zijn ex-collega's hem voortdurend opbelden. Allemaal op zoek naar een scoop. De scoop. Maar vandaag – zeker vandaag – kon en mocht Van Loock niets zeggen. Hij zweette, ondanks de airconditioning in de bus, en probeerde wat tijd te kopen: 'Tja, Tom, wij bereiden ons ook in de bus voor op de wedstrijd. De bondscoach zal jullie op het afgesproken moment te woord staan. Meer kan ik je nu echt niet melden. Ja, Tom, voor mij is het ook allemaal nieuw.' Van Loock wist dat hij Tom Coninx met zijn nietszeggende uitspraak geen dienst bewees. Hij liep naar voren in de bus.

'Mijnheer De Keersmaecker, dat was vtm.'

Bondsvoorzitter François De Keersmaecker glimlachte vriendelijk, wees naar buiten naar de joelende menigte supporters en wuifde vervolgens ook naar de fans.

Van Loock kuchte beleefd en zei dan: ‘Voorzitter, we kunnen de pers nog even afhouden, maar straks zijn we in het stadion. Dan staan we face to face met de pers. Ze kunnen het ons op de man af vragen. Ze zullen immers zien dat...’ Van Loock viel even stil. ‘Ons verhaal moet staan als een huis. Wat wordt nu ons definitieve verhaal... nu Vi...’ De Keersmaecker onderbrak hem en zei: ‘Natuurlijk, Stefan, ik zal met Marc overleggen.’

Marc Wilmots keek over de schouder van de buschauffeur mee in de achteruitkijkspiegel. Hij zag een zwijgende selectie. De meeste spelers keken naar buiten en zwaaiden plichtmatig de mensen toe. Het enige geluid dat Wilmots hoorde was getrommel. Dat kwam niet van de mensenmassa buiten die in vier rijen dik de bus met muziek en dans begeleidde. Het getrommel was getekend Marouane Fellaini. The Perminator, zoals de Engelse voetbalfans hem liefdevol noemden, tikte ritmisch – of was het zenuwachtig? – op de leuning van zijn stoel. Fellaini knikte naar Romelu Lukaku, die druk in de weer was met zijn iPod. Lukaku regelde de muziek in de bus. ‘Public Service Announcement’ knalde door de boxen. Wilmots hoorde de intro van het nummer en wist dat hij dadelijk zelf een heel moeilijke publieke verklaring zou moeten afleggen.

De anders o zo onverzettelijke bondscoach van het Belgisch elftal zat met een probleem. Een kanjer van een probleem. Wilmots zag zich geconfronteerd met misschien wel de meest vreemde opmaat naar een WK-finale ooit. Vreemder nog dan de zwembadaffaire van de Nederlanders in 1974 of het merkwaardige instorten van de Braziliaan Ronaldo in 1998. Ze vielen in het niet bij de plotselinge verdwijning van sterspeler Vincent Kompany.

De bus reed door de slagbomen. Wilmots hoorde nu ook het geluid van echte trommels. Hij werd er zenuwachtig van. Wie zou hij op het wedstrijdformulier zetten als vervanger van Kompany? Waar wás Vincent? Hoe ze ook hadden gezocht, ze hadden hem gewoonweg niet kunnen vinden.

‘Je weet zéker dat we de wedstrijd door laten gaan?’ vroeg De Keersmaecker.

‘We hebben geen keus, voorzitter’, zei Wilmots. ‘De wereld wacht op deze wedstrijd, België wacht op deze wedstrijd.’

Marc Wilmots stapte als eerste uit de bus toen die aan de hoofdingang van het stadion stopte. Hij werd gevolgd door zijn assistent Vital Borkelmans en de spelers, die vervolgens hun rode koffertjes uit de laadbak haalden. Sommige spelers hadden ook een iPad bij zich, die met rode draadjes aan een grote koptelefoon was verbonden.

De camera’s floepten aan en volgden hen op de voet. Het was begonnen. Elke beweging van iedere speler, coach of begeleider ging nu live over de wereld. Overal waren de voorbeschouwingen begonnen. Er zouden die dag 1 miljard mensen naar de finale kijken. Dat waren er 300 miljoen meer dan bij de vorige wk-finale, tussen Nederland en Spanje, die in het Zuid-Afrikaanse Johannesburg werd gespeeld. Een finale die, net als die tussen Frankrijk en Italië vier jaar eerder, in één foto zou worden samengevat. In 2006 was dat de kopstoot van Zinedine Zidane. In 2010 de karatetramp van Nigel de Jong. Wat zou deze finale brengen? Het Maracanãstadion had immers een bijzondere voorgeschiedenis als het op finales aankwam. Het stadion was het pronkstuk van dit wk. Dé voetbaltempel bij uitstek werd gebouwd voor het wk van 1950. Het wk waarbij thuisland en favoriet Brazilië een nationaal trauma opliep toen het voor 199.854 fans de laatste wedstrijd van de finaleronde met 2-1 van Uruguay verloor. Wellicht was de pers de oorzaak van het verlies. De Braziliaanse krant *O Mundo* had in een speciale editie op de finaledag bij een foto van het Braziliaanse team het bijschrift ‘Dit zijn de wereldkampioenen’ geplaatst. De aanvoerder van Uruguay kocht zoveel exemplaren als hij kon, legde die neer in de kleedkamer en spoorde zijn ploegmaats aan om op de kranten te plassen. Vlak voordat ze de

kleedkamer uitliepen, moedigde hij het team nog aan: ‘Laat de show beginnen!’

Marc Wilmots keek de kleedkamer rond. Honderden kleedkamers had hij in zijn leven betreden, en met honderden jongens had hij dit moment, vlak voor het begin van een wedstrijd, beleefd. Het was niet de eerste finale voor de voormalige speler van stvv, kv Mechelen, Standard Luik, Bordeaux en Schalke 04. De Super Cup in 1989, Belgische bekerfinales in 1991 en 1994 en de DFB Pokal in 2002, maar de mooiste finale voor de strijdvaardige spits met het grote atletische vermogen en het verwoestende schot was die van de UEFA-Cup in 1997. Als aanvallende middenvelder bezorgde *Kampfschwein* Wilmots *die Königsblauen* van Schalke 04 de beker door in de penaltyserie de beslissende strafschop binnen te schieten. Bij zijn aantreden als bondscoach van het nationale elftal was Wilmots nog omstreden. Zijn palmares als trainer oogde immers pover met een paar maanden Schalke 04 en een mislukte passage bij stvv. Toch slaagde Marc Robert Wilmots, die op 22 februari 1969 in Dongelberg het levenslicht zag, waar Aimé Anthuenis, René Vandereycken of de voormalige trainer van Cercle Brugge (twee keer), Anderlecht, Kortrijk (twee keer), Club Brugge (twee keer), kv Mechelen, Trabzonspor, Charleroi, Moeskroen (twee keer), Lokeren (twee keer), Roda JC, AA Gent, Algerije en Al-Hilal, Georges Leekens faalden. In oktober 2013 bleek dat Wilmots België voor het eerst sinds 2002 weer naar een groot toernooi had geloodst met de beste kwalificatiereeks ooit.

Wilmots stond op. Hij hoefde zijn stem niet te verheffen, hij hoefde niet met zijn armen te zwaaien, hij hoefde alleen maar te gaan staan en het werd stil. Zo deed hij het iedere wedstrijd. Voor de oefenwedstrijden in mei en juni was hij dertig seconden stil geweest. De jongens hadden hem aangekeken en toen had hij gezegd: ‘Het veld in, jongens, lekker spelen.’ Sinds die tijd waren zijn oppepspeeches steeds langer geworden. Hij keek naar zijn

horloge. ‘Jongens, voordat jullie aan de warming-up beginnen, wil ik jullie iets meegeven.’

Hij pauzeerde even omdat hij beseftte dat zijn stem schor was. De meeste jongens keken strak voor zich uit, of prutsten wat aan hun kousen. Alleen Marouane Fellaini keek hem aan. Adjudant, strijder, krullenbol.

‘Toen we binnenkwamen, moest ik denken aan mijn oude voetballeermeester, pater Marc. Een ex-missionaris in Congo. Hij verplichtte mij om naast mijn rechtersvoetbalvoet ook mijn linker-voet te gebruiken. Corners, vrije schoppen, strafschoppen, bal hooghouden, bal rond een muurtje schieten, binnenkant links, buitenkant links... Pater Marc was mijn voetbalbeschermheilige. Dat was bijvoorbeeld zo toen ik voor een wedstrijd Club-Standard mijn schoenen had vergeten. Mijn moeder bracht mijn schoenen naar pater Marc en hij snelde naar Olympia. We waren een echt team. Pater Marc stond niet boven de spelers, maar ertussen...’

Lukaku en Benteke keken elkaar aan. Ze moesten hun lach inhouden. Over missionarissen in Congo hadden ze immers wel wat foute verhalen gehoord.

Wilmots ging onverstoort verder: ‘Zoals ik vroeger pater Marc en tegenwoordig mijn technische staf nodig heb om mee te denken en mee te kijken, zo hebben jullie elkaar op het veld nodig. Vergeet dat niet. Dit was het podium van Pelé, Crujff, Maradona en Zidane. En dit wordt jullie podium. Dus snuif de geuren op, geniet van het publiek, help je teamgenoten en wees dankbaar dat je dit mag meemaken.’

Dries Mertens knikte. De voormalige ‘Beste Speler in derde klasse’ van 2006 beseftte het maar al te goed.

‘Nu moeten we het ook afmaken’, zei Wilmots. ‘We kunnen niet wachten tot 2016, dit is jullie jaar, dit is jullie dag, 13 juli 2014!’

Hij deed zijn horloge af, liet het aan alle spelers zien en legde het op de grond. Iedereen was doodstil. De spelers hoorden een krak. Wilmots was op zijn horloge gaan staan.

Daniel Van Buyten grinnikte en mompelde: ‘Il est fou, ce Marc.’

‘Waarom doe ik dit, Daniel?’ vroeg de bondscoach. ‘Waarom?’

‘Geen idee’, zei Big Dan.

‘We zetten de tijd stil, jongens. Dat heb ik net gedaan. Vanaf nu telt niets meer uit het verleden. Niet onze donkere jaren in de duisternis, niet de mooie kwalificatie, niet onze plek op de wereldranglijst en ook niet onze wedstrijden op dit toernooi. We gaan nu geschiedenis schrijven.’

‘Toen had hij ze allemaal’, zou woordvoerder Stefan Van Look hier jaren later in een uitzending van *Belga Sport* over zeggen. ‘Hij ging maar door over pater Marc. Een slecht verhaal, ook over zijn voetbalschoenen die hij ooit had vergeten. Niemand leek te luisteren. Maar zodra hij op dat horloge ging staan, had hij hun aandacht. Een gek moment was dat. Het leek alsof we even niet in Maracanã waren, alsof Kompany gewoon bij ons in de kleedkamer zat, alsof er niet 1 miljard mensen wereldwijd vol ongeduld zaten te wachten op het eerste fluitsignaal.’ Van Look zag tijdens het interview zijn kans om de sportjournalist in zich weer naar boven te halen. ‘Wilmots had trouwens iets met horloges. Tijdens zijn debuutwedstrijd voor srvv tegen Tongeren – hij was pas zestien – moest hij invallen. Alleen kreeg hij zijn polshorloge niet af. Hij dus het veld op. Met horloge. De scheidsrechter had het door en onder gelach van het publiek moest Wilmots weer naar de kant. Daar moest de kinesist uiteindelijk met een tangetje het slot openbreken.’

Marc Wilmots keek de spelers een voor een aan: ‘Ik wil dat jullie elkaar straks de negentig minuten meetrekken, en als het moet de verlengingen, de strafschoppen. Ook voor Vincent. Zeker voor Vincent. Ik wil dat jullie de tijd van jullie leven hebben, dat jullie de tijd vergeten. Dat jullie blijven gaan, maar dat jullie dat wel geconcentreerd blijven doen. Werkelijke wilskracht, elkaar respectvol coachen, geen domme gele kaarten... Zeker geen rode pakken. Voel de wedstrijd aan, denk aan de wedstrijdbespreking en voer de

taken uit. We hebben nog tweeënhalf uur. Kom los, raak maar in de flow.'

In de gang was rumoer te horen. Blijkbaar waren de tegenstanders er klaar voor en liepen ze door de gang naar het veld voor de warming-up.

Ineens klapte de bondscoach in zijn handen en riep: 'Go for it!'

Kevin De Bruyne wilde winnen. Iedereen was terug in de kleedkamer en wachtte gespannen op het signaal om weer naar buiten te gaan. De Bruyne bedacht dat dit het moment was om iets te zeggen. Hier, op het wereldtoneel, was hij dé smaakmaker geworden. Na een eigenaardig seizoen had hij een heerlijk toernooi gehad. Met de spelers klikte het echt. Hij zag het als zijn plicht om iedereen wakker te schudden, zodat ze op scherp stonden. De Bruyne stond op en nam het woord: 'Jongens, ik wil een paar dingen zeggen.'

Wilmots fronste, maar gaf De Bruyne vervolgens een bemoedigend knikje, precies zoals een leraar zou doen.

'Ik heb het al vaker gezegd en getweet: "It's not what your country can do for you, but it's what you can do for your country."' Het klonk als een halve rap, Kevins favoriete muziekgenre: 'This is our day! Come on Belgium! For Vince! For us! We worden wereldkampioen!'

Daniel Van Buyten stond op en gaf De Bruyne een high five.

'Jullie hebben mij het vertrouwen gegeven om verder en dieper te gaan. Dat moeten we hier nu ook. We staan hier niet voor de zilveren medaille', vervolgde Kevin. 'Second place is first loser! Ik zal jullie vertellen: al die mensen in dit stadion - dat doet me niets. Toen ik in 2003 op twaalfjarige leeftijd eens met de jeugd van Arsenal mocht meetraineren, stapte ik gewoon op Thierry Henry af. Gingen we samen afwerken op doel! Dat is vertrouwen en dat vertrouwen heb ik nu ook. Jullie zijn allemaal zo gegroeid de afgelopen jaren. Het is echt geen toeval dat we dit met zijn allen hebben

bereikt. En dan bedoel ik ook iedereen. De spelers, de staf en de reservespelers. Ik zeg het jullie nu: als we scoren, rennen we met zijn allen naar de bank!

Dries Mertens stootte Moussa Dembélé aan en fluisterde: 'Welke bank? ING? Belfius?'

De Bruyne zag het niet en vroeg Romelu Lukaku de dvd aan te zetten. De eerste tonen van 'Formidable' van de über-Bruselaar Stromae vulden de kleedkamer: 'Formidable, formidable, tu étais formidable, j'étais fort minable, nous étions formidables, formidable...' Enkele spelers mompelden de tekst mee. Ze zagen ondertussen beelden van de goals tegen de Sovjet-Unie en Spanje van het wk 1986 met het emotionele commentaar van Rik De Saedeleer er handig in gemixt. De juichende mensen op de Grote Markt in Brussel. Alle goals in de kwalificatiereeks voor het wereldkampioenschap in Brazilië, maar ook beelden van winnende Belgische hockeyers, een smashende Kim Clijsters, een huilende Justine Henin, een springende Tia Hellebaut, een juichende Eddy Merckx...

'Net als onze voorgangers in de sport gaan wij het land met trots vervullen', ging Kevin De Bruyne verder. Hij zat in een flow. 'Wij gaan met onze voeten praten. Ik kan jullie maar één ding zeggen: we gaan straks deze deur uit en dan begint het. *Nie* zeiken, *nie* zeuren, *nie* kloten, *nie* klagen, *nie* schoppen, *nie* slaan, *nie* gek laten maken. Fun, but no fuss! Oké?'

'Yes!' riepen de spelers instemmend. *De sfeer is goed*, zou voormalig bondscoach Robert Waseige zeggen.

De scheidsrechter klopte op de deur. De spelers stonden op. Ze vormden een cirkel. Hielden elkaar een kort moment zwijgend bij de schouders vast. Vervolgens gingen ze de deur uit. In no time stonden ze naast hun tegenstanders in de spelerstunnel. De wkhymne klonk en de spelers gingen de tunnel uit. Het veld op. Marc Wilmots liep naar de dug-out. Samen met zijn assistent Vital Borkelmans en de rest van de staf. Het Braziliaanse staatshoofd Dilma Rousseff en de Braziliaanse voetballegende Pelé kwamen

gearmd het veld op en werden door FIFA-voorzitter Sepp Blatter voorgesteld aan de spelers van beide teams en aan het scheidsrechterlijk kwartet.

Veiligheidschef van de Rode Duivels Serge Borlée stond naast de dug-out van de Belgen. Hij voelde de telefoon in zijn broekzak trillen. Hij keek op het scherm. Het was Kompany's nummer! Borlée nam op.

'Vincent!'

'You need company?' vroeg een vrouwenstem aan de andere kant van de lijn.

Wat was dít? De afgelopen weken hadden ze niets anders gehoord. Elke keer weer. Of de mannen geen vrouwelijk gezelschap wilden... Kompany zou toch niet...

'You need KOM-PA-NY??' herhaalde de vrouwenstem.

Borlée hoorde gekraak.

'Hello?' Een mannenstem aan de andere kant van de lijn.

Mister Security herkende de aarzelende stem.

'V-v-vincent? Waar ben je?'